

Het toppunt van Portugal

VOOR DE HOOGSTE BERG VAN HET PORTUGESE VASTELAND MOET JE NAAR DE SERRA DA ESTRELA. OP BIJNA 2000 METER HOOGTE STAAT DAAR DIE BERG, DE TORRE, IN HET MIDDEN VAN EEN NATUURGEBIED MET ROTSFORMATIES, GLETSJERVALLEIEN, BOS, HEIDE, RIVIEREN EN BERGDORPJES. HIER ZIJN TAL VAN AFWISSELENDE WANDELINGEN TE MAKEN, VAN KORTE, MAKKELIJKE DAGWANDELINGEN TOT EN MET INTENSIEVE ROUTES. EN ALS BONUS IN HET NAJAAR KOMEN DAAR NOG DE PRACHTIGSTE HERFSTKLEUREN BIJ.



Bij de hoogste berg van Portugal van het vasteland, stel je je waarschijnlijk toch iets heel anders voor dan wat de Torre in werkelijkheid laat zien. Geen bergpiek om bovenop te klauteren, maar een flink afgeplatte bergtop op bijna 2000 meter hoogte. Via een geasfalteerde kronkelweg rijd je er ook nog eens zomaar met de auto naartoe. Een prachtige route trouwens, met veel vergezichten, die leidt naar die platte bergtop. Het is een ruige, glooiende vlakte met rotsblokken

bedekt met mos, soms wat struikgewas, borstelgras en heren der bergmeertjes. Alleen twee grote bollen vallen uit de toon, overblijfselen van een NAVO-radarstation, en verderop een paar skiliften. Een wandeling over en rond deze hoogste top van Portugal mag niet op het wandelijstje ontbreken. Bij helder weer kun je kilometers ver kijken in de rondte, maar ook bij flarden laaghangende bewolking is een wandeling de moeite waard vanwege de mysterieuze sfeer.



Wel kompas en kaart mee, want flarden bewolking kunnen op die hoogte makkelijk dichte mist worden. In het najaar is het op de top al fris, in de winter koud en kan er sneeuw liggen. Niet voor niets is dit een klein skigebied met skiliften.

WATERKRACHT

De Torre ligt in natuurpark Serra da Estrela in Midden-Portugal. Dat het een platte top heeft, wil niet zeggen dat dat voor alle bergtoppen in dit natuurpark geldt.



De meeste zijn zoals wij ze voor ogen hebben, een stuk spits. Vroeger maakten schapen hier de dienst uit en was er een winstgevende wolindustrie. Soms kom je onderweg nog wel eens een herder met schapen of geiten tegen, maar het zijn de kleinschalige landbouw en vooral het toerisme waar de inwoners nu van leven. Tegenwoordig zorgt dit berggebied er ook voor dat een groot deel van Portugal elektriciteit heeft, gewonnen door waterkracht. Water lijkt er dan ook genoeg. Je komt het op wandelingen tegen, de ene keer een stroompje, de andere keer een rivier, waterval of zelfs een groot stuwmeer. Boeren maken er handig gebruik van voor de irrigatie van hun landbouwgronden. Vaak volgen smalle paadjes die irrigatiekanalen, dus grote kans dat een wandeling vanuit een dorpje eerst zo'n paadje volgt. Zoals de routes die beginnen in Loriga,

een aantrekkelijk dorpje gelegen in een gletsjervallei waar wat reuring is in de vorm van horeca en een paar winkels. Je wandelt langs landbouwgrond dat in terrassen is verdeeld tegen de hellingen op, langs dorsvloeren uit vervlogen tijden, her en der een huis of een overblijfsel ervan en door pijnboom- en kastanjebossen.

MIJNBOUW

Een ander aardig dorpje is Valezim dat bestaat uit niet meer dan een kerk, wat kapelletjes en enkele straten met oude huizen voor de paar honderd inwoners. De wandeling vanuit dit plaatsje volgt ook het water en komt uit bij de overwoekerde ruïnes van de Minas do Círio, tin- en wolframminnen. Want ja, ooit was er ook op kleine schaal mijnbouw in deze bergen.

In bijna elk dorp(je) kom je een groot informatiebord tegen met daarop aangegeven de gemarkeerde routes die uitgezet zijn, variërend in lengte en moeilijkheidsgraad. Wandelaars worden gezien als welkome bezoekers en bij plaatselijke toeristenbureaus zijn dan ook kaartjes van de routes te verkrijgen. Zoals bij de

Posto de Turismo van Manteigas, een levendige plaats helemaal omringd door bergen en doorkliefd door de rivier Zêzere. Geen onbeduidende rivier overigens, want het is de op twee na langste rivier van Portugal die in de buurt van de Torre ontspringt.

UITVALBASIS VOOR WANDELAARS

Manteigas is een goede uitvalsbasis voor wandelaars, omdat er bijvoorbeeld winkels, hotels en restaurants zijn, maar vooral omdat maar liefst 16 dagwandelingen (PR) uit deze plaats vertrekken, terwijl ook nog eens 2 langeafstandsroutes (GR) Manteigas aandoen. Bij elkaar zo'n 200 kilometer aan wandelroutes. Bovendien, rond Manteigas is niets te merken van de enorme bosbranden van zomer 2017 die Portugal hebben geteisterd en die ook delen van de Serra da Estrela hebben aangedaan. Het is gelukkig bespaard gebleven en daardoor is er natuurschoon in overvloed. Plus kabbelend water, het ruisen van bladeren, vogelgezang, het gelui van een kerkklok in de verte en het bijna geheel ontbreken van verkeerslawaaai. Op naar Portugal!

Meer informatie en tips

- De wandelgids uit 2014 van Roel Klein en Bert Stok, Midden Portugal, 26 wandelingen door de Serra da Estrela en Beira Interior, is een aanrader.
- Door het hele park zijn gemarkeerde routes die in het algemeen goed onderhouden worden: pequena rota (PR) en grande rota (GR), variërend in lengte en moeilijkheidsgraad. Bij plaatselijke toeristenbureaus en soms ook bij accommodaties zijn routekaartjes te verkrijgen.
- Het Centro de Interpretação da Serra da Estrela (CISE) in Seia geeft een goed beeld van flora en fauna van het natuurpark.
- Eten zoals de Portugezen thuis eten, alles huisgemaakt, kan bij restaurant O Favo in Seia. Moeder runt de keuken in haar eentje en haar dochter staat in de bediening en zorgt voor de desserts, met flan (karamelpudding) als specialiteit.
- Proef de lokale kaas, queijo da serra, die overal te koop is. Het is een erg jonge kaas, gemaakt van de melk van de schapen die in het park gehoed worden.
- Bezoek de Burel wolfabriek in Manteigas. In vroeger tijden hulden de herders zich bij weer en wind in capes gemaakt van burel, waterafstotend doek van schapenwol, afkomstig uit lokale wolfabrieken. Twee Portugezen uit Lissabon raakten verliefd op de Serra da Estrela en besloten zo'n tien jaar geleden een vervallen weverij met verstofte spinmachines en weefgetouwen te restaureren om zo het ambacht weer tot leven te brengen. En met succes. Hier wordt de ruwe schapenwol uit het nationale park op traditionele wijze verwerkt tot kleurrijke stoffen. Jonge ontwerpers maken er onder meer shawls en dekens van.